

CZERWONY TRÓJKAT

**NOWY SYMBOL NIENAWIŚCI,
WEZWANIA DO ATAKU I
SOLIDARNOŚCI Z TERRORYZMEM**

Materiał przygotowany przez zespół ekspertów
Instytutu Bezpieczeństwa Społecznego pod kierunkiem
Jacka Purskiego i Jakuba Woroncowa

**FREEDOM BY
ANY MEANS**

Wprowadzenie do problemu

Jak wykazało badanie Joanny Grabarczyk-Anders i Mikołaja Winiewskiego, już w dniu po ataku Hamasu na Izrael 7 października 2023 doszło do dziesięciokrotnego zwiększenia treści antysemickich w Internecie. Badanie dotyczyło jedynie wpływu kampanii wyborczej (2023) na nienawiść w sieci, nie obejmuje więc nastrojów po pierwszych akcjach odwetowych, a następnie izraelskiej inwazji na Strefę Gazy. Jak piszą autorzy: „po początkowym bardzo ostrym wzroście 7 października, spadek jest znacząco wolniejszy, a liczba treści pozostaje znacząco wyższa. W oczywisty sposób jest to związane z faktem, że atak Hamasu, a następnie wojskowa odpowiedź Izraela eskalowały w czasie. Analizując tę zmianę, szczególnie warto zwrócić uwagę na poziom treści nienawistnych (hejtu). Treści te od momentu wybuchu otwartego konfliktu korelują wyraźnie z treściami z nim związanymi. Dodatkowo ich gwałtowny wzrost możemy zaobserwować już od pierwszego dnia, czyli gdy terroryści z Hamasu dokonali ataku terrorystycznego, a pierwsze informacje o poważniejszych działaniach odwetowych (nalotach) pojawiły się w mediach dopiero w poniedziałek 9 października 2023 roku”.

Tematyka związana z Izraelem należy do wątków łączących zainteresowania ekstremistów prawicowych, lewicowych oraz islamskich. Prawicowi ekstremiści wierzą, że są bastionem oporu przeciwko procesom globalizacyjnym dążącym do utowarowienia relacji społecznych i zniszczenia tradycyjnej kultury i etniczności jako takiej, a najważniejszym elementem projektu globalistycznego jest syjonizm.

Lewicowi ekstremiści często kierują ostrze swojej krytyki wobec imperializmu amerykańskiego, a za jego największego sojusznika uważają państwo Izrael. Z kolei ekstremiści islamscy uważają, że ziemię całej dawnej Palestyny powinny znajdować się pod władzą muzułmanów. Trzy narracje często się przenikają i uzupełniają, a ta sama symbolika może w związku z tym być używana przez przedstawicieli różnych ekstremów, niekoniecznie wyznających tę samą ideologię.

Protesty propalestyńskie same w sobie nie muszą nawoływać do nienawiści ani wspierać terroryzmu, ale są od lat wykorzystywane jako okazja do prezentowania poglądów, symboliki i haseł antysemickich. Antysemityzm definiuje się jako postrzeganie Żydów, wyrażające się jako nienawiść do nich. Przejawia się zarówno w słowach, jak i czynach skierowanych przeciwko Żydom, ich społeczności, własności, instytucjom i obiektom religijnym. Może dotyczyć zarówno społeczności lokalnej, wspólnoty religijnej, obywateli Izraela jak i osób uznawanych za powiązanych z Żydami lub życzliwych Żydom tzn. pracowników instytucji kultury, badaczy tematyki żydowskiej, historyków Holocaustu.

*Rys.1. Wykorzystanie czerwonego trójkąta do oznaczania celów Hamasu.
Źródło: Wideo propagandowe / Al-Jazeera.*

Symbol. Znaczenie i występowanie

Symbol odwróconego czerwonego trójkąta pojawia się w Polsce od grudnia 2023 roku na protestach ulicznych, filmikach propagandowych, memach jak również jest malowany na murach i noszony na odznakach. Pojawia się też jako emotka ▼ w portalach społecznościowych (rys. 1 i 2). Jest interpretowany jako „wyraz poparcia dla zbrojnego oporu przeciwko Izraelowi”. Może być też pokazywany w formie gestu przy użyciu połączonych kciuków i palców wskazujących oraz palców wskazujących i środkowych (rys. 15).

Jak podaje Al-Jazeera w reportażu z 13 listopada 2023, pięć tygodni po ataku Hamasu i jego sojuszników na Izrael, czerwony trójkąt to „nowy symbol palestyńskiego oporu”. Zdaniem stacji „po raz pierwszy pojawił się na wideach propagandowych Brygad Al-Kassam, zbrojnego skrzydła Hamasu, gdzie służył do oznaczania celów ostrzałów m.in. izraelskie czołgi” (rys. 1).

Rys. 2. Mem wzywający do zabijania żydowskich cywilów.
Źródło: Mutared4, Telegram.

Znaczenie czerwonego trójkąta wyszło jednak poza odniesienia dotyczące walk zbrojnych w Gazie. Pojawiło się także do oznaczania celów cywilnych. W sytuacji w której pojawia się on na budynku lub oznacza w jakiś sposób osobę należy traktować go jako wezwanie do ataku.

Pojawia się także jako symbol solidarności z organizacjami terrorystycznymi, symbol groźby, a także podżegania do ataku. Przykładem może być jego pojawienie się na domu dyrektorki Brooklyn Museum - Anne Pasternak w Nowym Jorku ponieważ Muzealnica należy do społeczności żydowskiej. W Polsce czerwony trójkąt był używany przez uczestników protestów na kampusie Uniwersytetu Warszawskiego 12 czerwca 2024 roku w czasie którego użyto siły wobec strażników uniwersyteckich, a jeden z nich został ranny (rys. 3). Czerwony trójkąt był użyty przez internautów do zastraszenia członków jednego z kół naukowych UW.

*Rys. 3. Demonstracja pod bramą Uniwersytetu Warszawskiego.
Źródło: Facebook*

Rys. 4. Zdeastowany dom oznaczony czerwonym trójkątem.

Rys. 5. Czerwony trójkąt obok Polski Walczącej.

Rys. 6. Czerwony trójkąt jako balon na grafitti ulicznym.

Rys. 7. Czerwony trójkąt z wizerunkiem Abu Obaidy - rzecznika prasowego Hamasu.

Możliwe błędy interpretacyjne

W kontekście europejskim symbol może być mylony z symbolem klina znanego z propagandy rewolucyjnej w Rosji (rys. 8), symbolem jakim naziści oznaczali więźniów politycznych w obozach koncentracyjnych (rys. 9). Bywa też przedstawiany jako element palestyńskiej flagi, jednak trójkąt na fadze jest ułożony pod innym kątem (rys. 10). W przypadku rys. 11 mamy do czynienia z próbą przedstawienia czerwonego trójkąta jako elementu większej całości - pionowo ułożonej flagi palestyńskiej, gdzie zostaje on w odpowiedni sposób wyeksponowany.

Rys. 8. "Czerwonym klinem bij białych"
radziecki plakat propagandowy (E. M Lissitzky, 1920).

Rys. 9. Pasiak z niemieckiego obozu
koncentracyjnego. Czerwonym trójkątem
oznaczano więźniów politycznych.

Rys. 10. Flaga Palestyny.

Rys. 11. Czerwony trójkąt na fladze palestyńskiej podkreślony przez międzynarodowy znak zwycięstwa literę „V” utworzoną z palców.

Rys. 12. Czerwony trójkąt niszczący gwiazdę Dawida (Amman, Jordania 2024)

Rys. 13. Czerwony Trójkąt z hasłem „Jeśli nie zostałeś nazwany antysemitą to znaczy, że nie pracujesz wystarczająco na rzecz sprawiedliwości dla Palestyny”.

Komentarz

Jak wykazano powyżej symbol czerwonego trójkąta jest wykorzystywany jako groźba, wyraz poparcia dla działalności organizacji terrorystycznej jaką jest Hamas oraz wezwanie do ataku.

W tej sytuacji możliwe jest zastosowanie następujących kwalifikacji prawnych: art. 119 § 1 Kodeksu Karnego: groźba bezprawna z powodu przynależności narodowej, art. 126a § 1 w zw. z art. 118a k.k. publiczne pochwalenie zbrodni przeciwko ludzkości, art. 126a § 1.

W zw. z art. 118a k.k. publiczne nawoływanie do popełnienia zbrodni przeciwko ludzkości. Groźba bezprawna z art. 119 § 1 k.k. odnosi się wypowiedzi sprawcy, który w sposób zrozumiały przekazuje do pokrzywdzonego treść groźby. Będzie nią w szczególności groźba karalna, a więc groźba popełnienia przestępstwa na szkodę pokrzywdzonego lub osoby dla niego najbliższej, która wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że zostanie ona spełniona.

W przypadku nawoływania do lub pochwalania zbrodni przeciwko ludzkości (2 i 3), konieczne jest doprecyzowanie do jakich konkretnie zbrodni nawołuje lub pochwała je sprawca.

Mając na względzie zbrodnie Hamasu ujawnione w związku z obecnie toczącą się wojną będzie chodziło w szczególności o art. 126a w zw. z art. 118a § 1 kk. pkt 1 i 2 w zakresie w jakim odnosi się do zabójstw i powodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu Żydów oraz o art. 126a w zw. z art. 118a § 2 kk. w zakresie w jakim odnosi się do porwań Żydów. Nawoływanie – w rozumieniu art. 126a – to działania wzywające nieokreślony krąg osób do popełnienia przestępstwa lub przestępstw, o których w tym przepisie mowa, natomiast pochwalanie to działanie polegające na wyrażaniu wyrażnej aprobaty dla popełnionych przestępstw. Należy przy tym zauważyć, że o ile dla karalności nawoływania wymagane jest by sprawca działał w zamiarze bezpośrednim o tyle w odniesieniu do pochwalania wystarczające jest by działał w zamiarze ewentualnym, a więc przynajmniej godził się na to, by jego wypowiedzi zostały odebrane jako pochwalające.

Rys. 14. Czerwony trójkąt często występuje z innymi symbolami: terrorysta na paralołtni, co jest nawiązaniem do ataku 7 października oraz z wizerunkiem zamaskowanego Abu Obaidy - rzecznika prasowego organizacji terrorystycznej Hamas. Na transparencie widnieje hasło: Niech żyje powódź Al-Aksy. Chwała oporowi. „Powódź Al-Aksy” to nazwa nadana atakowi terrorystycznemu 7 października przez jego sprawców

Rys. 15. Transparent przedstawiający Czerwony Trójkąt w wersji z użyciem czterech palców oraz sympatyk Hamasu pokazujący podobny gest o tym samym znaczeniu..

Podstawa prawna do interwencji wynikające z artykułu 126a Kodeksu Karnego

- Art. 126a. Kto publicznie nawołuje do popełnienia czynu określonego w art. 118, 118a, 119 § 1, art. 120-125 lub publicznie pochwała popełnienie czynu określonego w tych przepisach, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- Art. 118. § 1. Kto, w celu wyniszczenia w całości albo w części grupy narodowej, etnicznej, rasowej, politycznej, wyznaniowej lub grupy o określonym światopoglądzie, dopuszcza się zabójstwa albo powoduje ciężki uszczerbek na zdrowiu osoby należącej do takiej grupy, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 12 albo karze dożywotniego pozbawienia wolności. § 2. Kto, w celu określonym w § 1, stwarza dla osób należących do takiej grupy warunki życia grożące jej biologicznym wyniszczeniem, stosuje środki mające służyć do wstrzymania urodzeń w obrębie grupy lub przymusowo odbiera dzieci osobom do niej należącym, podlega karze pozbawienia wolności od lat 5 do 25.
- Art. 118a. § 1. Kto, biorąc udział w masowym zamachu lub choćby w jednym z powtarzających się zamachów skierowanych przeciwko grupie ludności podjętych w celu wykonania lub wsparcia polityki państwa lub organizacji: 1) dopuszcza się zabójstwa, 2) powoduje ciężki uszczerbek na zdrowiu człowieka, 3) stwarza dla osób należących do grupy ludności warunki życia grożące ich biologicznej egzystencji, w szczególności przez pozbawienie dostępu do żywności lub opieki medycznej, które są obliczone na ich wyniszczenie, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 12 albo karze dożywotniego pozbawienia wolności. § 2. Kto, biorąc udział w masowym zamachu lub choćby w jednym z powtarzających się zamachów skierowanych przeciwko grupie ludności podjętych w celu wykonania lub wsparcia polityki państwa lub organizacji: 1) powoduje oddanie osoby w stan niewolnictwa lub utrzymuje ją w tym stanie, 2) pozbawia osobę wolności na czas przekraczający 7 dni lub ze szczególnym udręczeniem,

3) stosuje tortury lub poddaje osobę okrutnemu lub niehumanicznemu traktowaniu, 4) dopuszcza się zgwałcenia albo stosując przemoc, groźbę bezprawną lub podstęp w inny sposób narusza wolność seksualną osoby, 5) stosując przemoc lub groźbę bezprawną powoduje zajście przez kobietę w ciążę w zamiarze wpłynięcia na skład etniczny grupy ludności lub dokonania innych poważnych naruszeń prawa międzynarodowego, 6) pozbawia osobę wolności i odmawia udzielenia informacji dotyczących tej osoby lub miejsca jej pobytu lub przekazuje nieprawdziwe informacje dotyczące tej osoby lub miejsca jej pobytu, w zamiarze pozbawienia takiej osoby ochrony prawnej przez dłuższy okres, podlega karze pozbawienia wolności od lat 5 do 25.

§ 3. Kto, biorąc udział w masowym zamachu lub choćby w jednym z powtarzających się zamachów skierowanych przeciwko grupie ludności podjętych w celu wykonania lub wsparcia polityki państwa lub organizacji: 1) naruszając prawo międzynarodowe zmusza osoby do zmiany ich zgodnego z prawem miejsca zamieszkania, 2) dopuszcza się poważnego prześladowania grupy ludności z powodów uznanych za niedopuszczalne na podstawie prawa międzynarodowego, w szczególności politycznych, rasowych, narodowych, etnicznych, kulturowych, wyznaniowych lub z powodu bezwyznaniowości, światopoglądu lub płci, powodując pozbawienie praw podstawowych, podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do 20.

- Art. 119. § 1. Kto stosuje przemoc lub groźbę bezprawną wobec grupy osób lub poszczególnej osoby z powodu jej przynależności narodowej, etnicznej, rasowej, politycznej, wyznaniowej lub z powodu jej bezwyznaniowości, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Inne podstawy prawne wynikające z Kodeksu Karnego

Art. 190 Kodeksu Karnego: § 1. Kto grozi innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub na szkodę osoby dla niej najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w osobie, do której została skierowana lub której dotyczy, uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 256. § 1. Kto publicznie propaguje nazistowski, komunistyczny, faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołuje do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 257. Kto publicznie znieważa grupę ludności albo poszczególną osobę z powodu jej przynależności narodowej, etnicznej, rasowej, wyznaniowej albo z powodu jej bezwyznaniowości lub z takich powodów narusza nietykalność cielesną innej osoby, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Źródła

Magdalena Budyn-Kulik [w:] *Kodeks karny. Komentarz aktualizowany*, red. Marek Mozgawa, LEX/el. 2023, art. 126a.

Joanna Grabarczyk-Anders, Mikołaj Winiewski, *Wybory parlamentarne 2023. Monitoring nienawistnych treści*, Kraków 2024.

Michał Rams, Maria Szewczyk [w:] *Kodeks karny. Część szczególna. Tom II. Część I. Komentarz do art. 117-211a*, red. Włodzimierz Wróbel, Andrzej Zoll, Warszawa 2017, art. 126(a).

Patrick Reilly, *Antisemitic vandals' graffiti included Hamas symbol for targeted killings on Brooklyn Museum director's front door*, New York Post, 12 czerwca 2024.

What's the red triangle being used by pro-Palestinian activists?, Al-Jazeera, 13 listopada 2023.

KONTAKT

PLAC BANKOWY 2
00-095 WARSZAWA

+48 664 838 006

BIURO@FUNDACJAIBS.PL